

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 14. november 2019
Sagsnr.: 2019-0035-0107
Dok.: 1302188

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål F fra Folketingets Retsudvalg den 21. november 2019

Samrådsspørgsmål F:

”Vil ministeren redegøre for og forholde sig til den generelle situation vedrørende efterforskning af økonomisk kriminalitet hos politiet i Danmark generelt og hos SØIK i særdeleshed, samt redegøre for, om regeringen er indstillet på at styrke efterforskningsindsatsen af økonomiske kriminalitet og i bekræftende fald hvordan?”

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Preben Bang Henriksen (V).

Svar:

[Indledning]

1. Tak for invitationen til at komme her i dag og tale om indsatsen mod økonomisk kriminalitet.

Som jeg også tidligere har meldt ud, står det klart for mig som justitsminister, at vi skal have et politi, der er bedre til det nære og er tættere på borgerne. Men samtidig skal vi have et politi, der er bedre til det svære og matcher den mest komplekse økonomiske og organiserede kriminalitet.

Vi skal som samfund have et langt stærkere værn mod økonomisk kriminalitet og dem, der underminerer vores samfund for egen vindings skyld. Det er en topprioritet for regeringen at bekæmpe den samfundsundergravende økonomiske kriminalitet, hvor der snydes eller bedrages for millioner – eller endda milliarder – af kroner fra fællesskabets kasse.

Men lad mig starte med at give et oprids af den situation, vi aktuelt står i.

[Den aktuelle situation]

2. På Justitsministeriets område er ansvaret for bekæmpelsen af økonomisk kriminalitet overordnet fordelt mellem Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet – også kendt som SØIK – og politikredsene. Derudover håndterer PET sager om terrorfinansiering.

SØIK behandler få, men særdeles store sager om økonomisk kriminalitet, mens politikredsene behandler de øvrige – og antalmæssigt langt flere – sager om økonomisk kriminalitet.

3. Økonomisk kriminalitet er desværre et område i vækst. Samlet set er anmeldelserne af økonomisk kriminalitet steget med ca. 65 pct. i perioden fra 2014 til 2018. Det betyder, at politiet og anklagemyndigheden skal håndtere et stadigt stigende antal sager.

Derudover er beholdningen af verserende anmeldelser uden sigtelser om økonomisk kriminalitet næsten tredoblet fra 2014 til i dag. Og alderen på sagerne i bunken er steget med 136 dage fra 191 dage i 2014 til 327 dage aktuelt i 2019.

Det samme gør sig gældende for beholdningen af verserende sigtelser uden tiltale, der er mere end firedoblet fra 2016 til i dag. Det er altså tydeligt, at politiet og anklagemyndigheden ikke kan følge med.

4. Samtidig har vi de senere år set en stigning i antallet af store sager, som behandles hos SØIK. Hvidvasksekretariatet i SØIK har også oplevet næsten en syvdobling af antallet af underretninger om bl.a. mistænkelige transaktioner fra 2013 til 2018 [fra ca. 5.000 underretninger i 2013 til ca. 35.000 underretninger i 2018].

Og de store sager om hvidvask og svindel med offentlige midler har sat stort fokus på området. Det har ført til en markant oprustning af indsatsen på området hos private erhvervsdrivende, f.eks. i form af styrkelse af compliance funktioner i bankerne. Og også hos administrative myndigheder som Finanstilsynet, Erhvervsstyrelsen og skattemyndighederne sker der en oprustning.

Det er en god ting. Men oprustningen betyder også, at der må forventes at komme flere politianmeldelser til SØIK og det øvrige politi.

5. Derudover har vi i den seneste tid set sager om økonomisk kriminalitet, som kunne være håndteret langt bedre.

Her tænker jeg f.eks. på Dan-Bunkering-sagen. Den er et eksempel på en sag, hvor der har været uklarhed mellem SØIK og politiet om, hvem der skulle gøre hvad – og hvor resultatet blev at ingenting skete i en alt for lang periode.

[Styrkelser af indsatsen]

6. Heldigvis er der allerede gjort noget for at imødekomme udviklingen med stadig flere sager. Folketinget har siden efteråret 2018 i flere omgange aftalt at tilføre nye ressourcer til SØIK.

Først med aftalen om yderligere initiativer til styrkelse af indsatsen mod hvidvask og terrorfinansiering fra september 2018. Siden med aftalen om finansloven for 2019. Og senest med aftalen om styrkelse af indsatsen mod finansiel kriminalitet fra marts i år.

Hertil kommer, at Justitsministeriet ad to omgange i år internt har truffet beslutning om at styrke SØIK for at håndtere store aktuelle sager.

I alt er det siden september 2018 besluttet at tilføre SØIK ca. 85 årsværk. Dermed er der det seneste år gennemført en markant styrkelse af SØIK.

7. Herudover har regeringen tidligere på måneden besluttet at oprette et operativt myndighedssamarbejde for at styrke det tværgående myndighedssamarbejde om bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering.

Der er tale om et forum, der består af Rigspolitiet, PET, Hvidvasksekretariatet, Finanstilsynet, Erhvervsstyrelsen, Skattestyrelsen, Spillemyndigheden og med SØIK i spidsen.

Her skal myndighederne mødes for bl.a. at drøfte konkrete sager og dele viden om personer og transaktioner, de har mistanke til. På den måde kan myndighederne afdekke hinandens blinde vinkler og lettere komme de kriminelle i forkøbet.

[Den fremadrettede indsats]

8. Men det er ikke nok. De nævnte udfordringer er for mig med til at understrege, at der er behov for at gentænke og reformere indsatsen. Politiet skal være bedre rustet til at efterforske og opklare økonomisk kriminalitet.

Derfor forventer jeg, at indsatsen mod den økonomiske kriminalitet bliver et tema i de kommende forhandlinger om en ny flerårsaftale for politiets og anklagemyndighedens økonomi næste år.

Jeg kommer til at indbyde til, at vi sammen med myndighederne bruger den nødvendige tid på at analysere problemerne og de mulige løsninger. Det kunne eksempelvis handle om, hvorvidt vi har fundet den rigtige ansvarsfordeling mellem politikredsene og SØIK. Om myndighederne har de rette kompetencer. Og om vi er tilstrækkeligt gode til at forebygge denne form for kriminalitet.

9. Lad mig understrege, at det ikke bliver nemt. For vi står altså med en straffesagskæde, som samlet set er presset. Det gælder både politi, anklagemyndighed, domstole og kriminalforsorg. Derfor er det ikke en let opgave, vi står over for, når det kommer til at blive bedre til at få bugt på den økonomiske kriminalitet.

Vi løser det ikke med et fingerknips. Det kræver som sagt, at vi i forbindelse med forhandlingerne om en ny flerårsaftale får analyseret problemet og finder nye løsninger.

[Afslutning]

10. Jeg ser frem til drøftelserne om flerårsaftalen og til drøftelserne i dag. For der er ingen tvivl om, at der er behov for at gøre mere på dette område.

Tak for ordet.